

Valtatien 13 parantaminen välillä maantie 16847 (Linnantie, itäinen liittymä) - valtatie 4 (Huutomäki), toimenpideselvitys, Saarijärvi ja Äänekoski / Lausunnon antaminen

KH 03.03.2025 § 53
141/00.04.01/2025

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Äänekosken kaupungilta lausuntoa asiakohdassa mainitusta toimenpideselvityksestä. Lausunto liitteineen tulee toimittaa Keski-Suomen ELY-keskukselle 10.3.2025 mennessä. ELY-keskuksen asianumero lausunnonle on KESELY/1366/2021.

Toimenpideselvityksessä on tarkasteltu valtatieä 13 noin 19 kilometrin pituisella tieosuudella alkaen Saarijärven Linnan kylän kohdalla maantien 16847 liittymästä päättyen Huutomäen eritasoliittymän kohdalla liittyen valtatiehen 4. Äänekosken kaupungin puolella toimenpiteet kohdistuvat reilun 14 kilometrin matkalle. Selvityksessä tavoitteena oli löytää ratkaisu, joka kehittää mahdollisimman tehokkaasti suunnittelualueella sijaitsevaa olemassa olevaa tieverkkoa parantaen seudullista, paikallista ja valtakunnallista saavutettavuutta sekä lisäten liikenneturvallisuutta. Valtatie 13 on Kokkolasta Nuijamaalle johtava väylä, joka on osa suurten erikoiskuljetusten verkkoa sekä suunnittelualueella valtatie 13 on runkoverkkoon kuuluvan valtatie 4 varareitti.

Valtatiellä 13 tavoitellaan liikenneturvallisuuden parantamista, liikenteen sujuvuutta ja parempaa matka-aikaa sekä ennakoitavuutta. Selvityksessä esitetyt toimenpiteet sisältävät muun muassa tielinjauksen oikaisun, liittymä- ja yksityistieliittymäjärjestelyitä, ohituskaistojen rakentamisen, jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantamistoimenpiteitä sekä nykyisen valaistuksen laajentamista. Määritetyille toimenpiteille on esitetty alustavat kustannusarviot sekä arvioitu niiden vaikutukset.

Tielinjauksen oikaisu: Tielinjan oikaisua esitetään noin kolmen kilometrin matkalle Upatonpohjantien ja Naarakoskentien risteysten väliselle alueelle, jolle sijoittuu myös rautatiesilta. Rautatiesillan kohdalla tielinjauksen kaarresäteet eivät vastaa nykyisiä nopeusrajoituksen vaatimuksia. Tielinjauksen oikaisun osalta selvityksessä päädyttiin esittämään kustannuksiltaan tehokkainta ratkaisua, jossa nykyiseen rautatiesiltaan ei tarvitsisi tehdä muutoksia.

Liittymä- ja yksityistieliittymäjärjestelyt: Suunnittelualueella on paljon turvallisuus- ja sujuvuuspuutteita johtuen useista yksityistieliittymistä sekä maantieliittymistä, joissa liittymiä ei ole porrastettu tai niissä ei ole väistötilaa. Näitä ovat mm. Naarakoskentien liittymä, Honkolantien ja Kolunpohjantien liittymät. Maanteiden ja suurimpien yksityisteiden liittymiä alueella todetaan muutettavaksi nelihaarisista liittymistä porrastetuiksi, mikä mahdollistaa liittymien muuttamisen kanavoiduiksi myöhemmin liikennemäärien kasvaessa. Valtatiejaksolla (19 km matkalla) maantieliittymiä on 5 kpl, yksityisteiden liittymiä on 69 kpl ja maatalousliittymiä 19 kpl.

Yksityisteiden liittymiä alueella tullaan vähentämään. Poistettavia liittymiä on yhteensä 47 kpl. Katkaistujen liittymien tilalle on esitetty korvaavat reitit, jotka tarkentuvat seuraavassa suunnitteluvaiheessa.

Ohituskaistojen rakentaminen: Suunnittelumatkalle on esiselvityksessä määritelty kaksi vaihtoehtoa; (1) Saarijärven puolella olevasta Linnantien liittymästä kuntarajalle ja (2) Honkolasta Hietaman suuntaan. Selvityksessä hylättiin Hietaman kylän kohdalla ollut ohitusvaihtoehto ja Hietaman taajaman pohjoispuolella ollut vaihtoehto. Vaihtoehdossa 1 ohituskaista toteutettaisiin molempiin suuntiin joko porrastetusti tai samanaikaisesti. Vaihtoehdossa 2 ohituskaista toteutettaisiin ainoastaan Honkolasta lännen suuntaan menevällä kaistalla. Ohituskaistojen kohdille rakennetaan rinnakkaistiet.

Jalankulku ja pyöräily: Tällä hetkellä jalankulku- ja pyöräily-yhteys on rakennettu valtatie viereen Parantalan (2,9 km) ja Hietaman (1,7 km) alueille. Muuten liikkuminen jalan tai pyörällä pitää tehdä joko yksityistieverkkoa tai valtatie piennarta pitkin. Osa koululaisista kuljetetaan kouluun taksilla näiden puutteellisten jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien ja vaarallisten valtatie ylitysten vuoksi. Selvityksessä jalankulun ja pyöräilyn väylää lisätään valtatie varrella ja suurelta osin hyödynnetään myös olevaa yksityistieverkkoa. Honkolan kohdalla on tarkastelussa kaksi vaihtoehtoa; (1) valtatie viereen tai (2) yksityistieverkkoa hyödyntäen/rinnakkaistielle.

Parantalan kohdalla vaihtoehdossa (1) kevyen liikenteen väylä esitetään siirrettäväksi pois nykyiseltä paikaltaan valtatie pohjoispuolelta junaradan ja valtatie väliselle alueelle, jolloin valtatie 13 ali tulee rakennettavaksi uusia alikulkujä. Ratkaisussa nykyinen jkpp muutettaisiin rinnakkaisväyläksi tonteille ajoa varten. Vaihtoehdossa (2) nykyinen jkpp jää nykyiselle paikalleen ja tonteille kulku tapahtuu edelleen sen kautta.

Valaistus: Selvityksessä esitetään uutta valaistusta yhteensä noin 11 km matkalle. Tarkasteluvälillä valaisematta jää Upatonpohjantien ja Naarakoskentien risteysten välinen alue, eli noin 2 km pituinen matka.

Selvityksessä esitetyt ratkaisut tarkennetaan ja täydennetään jatkosuunnittelun aikana. Valtatie nykyinen ajoratojen leveys on 7 m, mikä on kapea poikkileikkaus valtatie tasoiselle tielle. Toimenpideselvityksessä ei kuitenkaan oteta kantaa valtatie leventämiseen kuin ohituskaistojen osalta. Valtatie leveyttä voidaan kuitenkin parantaa muiden parannustöiden ohessa.

Lausunnolla olevan toimenpideselvityksen mukaan kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 40,44 M€ (alv 0 %). Hankearvioinnissa laaditun hyöty-kustannussuhteen perusteella mikään hankevaihtoehdoista ei ole kustannustehokas, jolloin myös hanke kokonaisuudessaan on yhteiskuntataloudellisesti kannattamaton. Suurin hyöty-kustannussuhde on maantien oikaisulla rautatiesillan yhteydessä. Toimenpideselvityksen jälkeen

seuraava vaihe on yleis-, aluevaraus- tai tiesuunnitelma, joiden aikataulusta ei ole vielä tietoa.

Lausunnolla oleva aineisto on kokonaisuudessaan saatavissa osoitteessa: <https://www.doria.fi/handle/10024/190612>

Kaavoituspäällikkö on valmistellut tiesuunnitelmaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Äänekosken kaupunki pitää ohituskaistaosuuden sijoittamista Saarijärven ja Äänekosken kuntarajan läheisyyteen parempana vaihtoehtona. Näin ohituskaistaosuuden vaikuttavuus on parempi ja palvelee paremmin molemmiin puolista liikennettä. Ratkaisu mahdollistaa myös maakunnallisesti arvokkaan Honkola-Hietama maisema-alueen säilymisen.

Äänekosken kaupunki ei pidä hyvänä ratkaisuna kevyen liikenteen väylän siirtämistä Parantalan kohdalla junaradan ja valtatie väliselle alueelle valtatie eteläpuolelle (vaihtoehto 1). Kevyen liikenteen väylän siirtäminen alueelle, jossa ei ole asuinalueita, eikä myöskään tulevaisuudessa ole edes mahdollista toteuttaa asumisen aluetta (junaradan ja valtatie väliselle alueelle), ei palvele valtatie pohjoispuolella olemassa olevan asuinalueen osalta kevyen liikenteen väylän käyttömahdollisuuksia. Äänekosken kaupunki pitää vaihtoehtoa 2 parempana ja turvallisempaa ratkaisuna, joka palvelee olemassa olevan asuinalueen tarpeita. Puutteeksi edelleen kuitenkin jäisi valtatie ylitys bussipysäkeille. Honkolan kohdalla kevyen liikenteen väylän ratkaisu riippuu siitä, toteutuuko kyseiselle alueelle ohituskaistaosuus vai ei. Mikäli ohituskaista maakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta huolimatta toteutetaan ko. alueelle, on jkpp sijainti parempi toteuttaa rinnakkaistieverkolle. Mutta mikäli ohituskaista ei ko. alueelle toteuteta, on jkpp parempi toteuttaa valtatie rinnalle.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa edellä olevan kaavoituspäällikön valmistelemien lausunnon Keski-Suomen ELY-keskukselle toimenpideselvityksestä ” <i>Valtatie 13 parantaminen välillä maantie 16847 – valtatie 4</i> ”.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -